

Handläggare
Pia Almqvist
Telefon: 08-50821086**Till**
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2026-01-29

Redovisning av arbetet med nya socialtjänstlagen

Svar på skrivelse från (M)

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

I en skrivelse från Johan Nilsson m.fl. (M) önskas en redovisning av stadsdelsnämndens arbete med den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025.

Förvaltningen beskriver vad som pågår hittills i omställningen till en lättillgänglig, förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst. I svar på de frågor som ställs redovisas att en omställningsplan med åtföljande kommunikationsplan och tids- och aktivitetsplan ska fastställas i januari avseende det fortsatta arbetet med omställningen i stadsdelsförvaltningen. Vidare att arbetet är under utveckling, med långsiktighet och sker i samverkan mellan samtliga Stockholm stads stadsdelsnämnder genom projektet ”Framtidens socialtjänst” för att öka likvärdigheten i förhållande till invånarna.

I Hägersten-Älvsjö har äldreomsorg anställt en äldrelots för att öka tillgängligheten för målgruppen. Samverkan med andra aktörer sker när det gäller både barn och unga respektive vuxna för att fånga individer tidigt eller samordna arbetet så det gynnar den enskilde.

Stadsdelsnämnden har fått statliga medel under 2025 och förväntas få ytterligare medel under 2026 som ett stöd i att genomföra förändringen i arbetssätt enligt den nya socialtjänstlagens intentioner.

Bakgrund

I en skrivelse från Johan Nilsson m.fl. (M) önskas en redovisning av stadsdelsnämndens arbete med den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025.

I bakgrunden beskrivs att en viktig uppgift för socialtjänsten är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för de som behöver stöd. Det gäller barn och unga, personer med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen, liksom den som lever med missbruk, psykisk ohälsa, ekonomiska svårigheter eller våld i nära relationer. Stödet till målgrupperna ska utformas tillgängligt, förebyggande och med ett individanpassat arbetssätt.

Mot den bakgrunden betonas följande punkter:

- Socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och fånga upp behov innan de blivit för stora.
- Socialnämndens förebyggande arbete mot brottslighet ska tydliggöras.
- Socialtjänsten ska vara lättare att nå och få hjälp av när det behövs.
- Socialtjänsten ska kunna erbjuda insatser snabbare genom att fler insatser undantas från individuell behovsprövning – detta för att erbjuda snabbt stöd när behovet är som störst.
- Socialtjänstens verksamhet ska ligga i linje med vetenskap och beprövad erfarenhet, och kontinuerligt följas upp och utvecklas.

Ärendet

I skrivelsen ställs följande frågor vilka redovisas här tillsammans med aktuella svar:

1. Hur långt har Hägersten-Älvsjö kommit i implementeringen av den nya socialtjänstlagen?

De flesta av de insatser utan behovsprövning som Stockholms stad har beslutat om finns redan i stadsdelen och håller på att anpassas för att följa intentionerna i den nya lagen, bland annat förstärks öppenvården för barn och unga för att nå riskgrupper tidigare. Det gäller även de arbetssätt som beslutats i Stockholms stad som till exempel lotsning och uppsökande, där arbete pågår för att förtydliga vad de här begreppen innebär i Hägersten-Älvsjö och hur det ska användas i praktiskt socialt arbete.

2. Finns en lokal plan eller strategi för införandet av den nya Socialtjänstlagen?

En omställningsplan för perioden fram till 2028 och tillhörande kommunikationsplan och tids- och aktivitetsplan är under utarbetande och beslutas av förvaltningsledningen i januari 2026.

3. Vilka blir de största förändringarna i arbetssättet med att bli att arbeta mer proaktivt gentemot de grupper som berörs?

Arbetssätten är under utveckling, men fler som har behov av socialtjänstens stöd ska få tillgång till insatser utan behovsprövning. I den kommunikationsplan som utarbetas ska det framgå hur socialtjänsten kan nå relevanta målgrupper. Det är redan klart att Äldreomsorgen har anställt en äldrelots för att på ett uppsökande och tillgängligt sätt möta målgruppen på t ex Medborgarkontoret och inom sjukvården. Socialpsykiatrins handläggare ska finnas regelbundet på träffpunkter i stadsdelen i samma syfte. Det är bara ett par exempel.

4. Hur planerar stadsdelen att arbeta mer individfokuserat för att nå de grupper som den Socialtjänstlagen berör?

En del av arbetet handlar om att arbeta mer teambaserat för att möta individens, eller ibland familjens, behov och på så sätt minska antalet kontakter och möta behoven mer samlat och anpassat. En annan del ingår i begreppet ”lotsning” där medarbetare inte längre ska hänvisa individer till andra verksamheter utan säkerställa att det finns en mottagare och att individen ska ha kommit rätt. Utgångspunkten måste alltid vara att lyssna på hur individen beskriver sitt problem eller sina behov.

5. Vilka nya metoder eller insatser kan vi utveckla för att nå fler, särskilt äldre och unga?

Det pågår ett stort gemensamt arbete i staden och några stadsdelar kommer genomföra piloter under 2026 för att testa och utveckla arbetet med t ex flexibelt socialt stöd. Under 2026 kommer stadsdelarna fortsätta att arbeta för att möta behoven utifrån den nya lagens intentioner och i det ingår de insatser utan behovsprövning som ska utformas och tillkommer i fas 2 och preliminärt ska beslutas om i september. Arbetet är långsiktigt och många tankar och idéer lyfts. Det är angeläget att de insatser och metoder som införs är evidensbaserade vilket är en viktig punkt i nya socialtjänstlagen som ska medföra en mer kunskapsbaserad socialtjänst. I detta ingår att följa upp insatserna även lokalt och flera medarbetare på olika nivåer går ISU-utbildning (individbaserad systematisk uppföljning) via staden eller SKR för att möta behovet av uppföljning för fortsatt utveckling med bas i resultat.

6. Sker samordning mellan Stockholms stads olika stadsdelar så att man möter individens behov på ett likvärdigt sätt?

Ja, det sker en samordning via stadens projektgrupp för ”Framtidens socialtjänst” och varje stadsdel har minst en förändringsledare för att delta i utvecklingen och samordningen. Tanken är att stadsdelarnas erbjudanden till invånarna ska bli mer likvärdiga och det är av det skälet som projektgruppen tagit fram ett antal insatser utan behovsprövning med samma innehåll och villkor i hela staden. Detta kommer även att gälla andra linjen, insatser med behovsprövning, och projektgruppen ska börja undersöka detta under 2026.

7. Hur kan stadsdelen samverka lokalt med exempelvis polis, skola, sjukvård, civilsamhälle och invånare?

Samverkan sker lokalt med samtliga verksamheter i olika konstellationer. Ett exempel är SSPF som står för Skola Socialtjänst Polis och Fritid där förvaltningen har anställt SSPF-socionomer för att särskilt fokusera på barn och ungdomar i risk. Ett annat är LOSAM där Regionens psykiatri, beroendevård och primärvård samarbetar med stadsdelens enheter för vuxen och socialpsykiatri kring målgrupper med psykisk ohälsa, skadligt bruk och beroende och med åtföljande behov av somatisk vård.

I förvaltningens verksamhetsplan för 2026 framgår att förvaltningen ska öka antalet IOP – idéburet offentligt partnerskap, för att öka samverkan med civilsamhället och nå fler invånare.

8. Hur mycket medel har stadsdelen redan erhållit centralt från staden och hur mycket beräknas erhållas framöver av de statliga medel som utbetalas till kompetens- och bemanningssatsningen?

Stadsdelsnämnden har erhållit ca 6,7 Mkr och förväntas preliminärt få ca 13 Mkr under 2026.

9. Med tanke på att den nya socialtjänstlagen aviserats långt i förväg och att ikraftträdandet var känt sedan länge, har stadsdelen haft möjlighet att påbörja förberedelser redan innan riksdagsbeslutet. Hur har denna tidiga förberedelse tagits tillvara?

Den viktigaste punkten att förbereda var att uppdatera de datasystem som används för att säkerställa att den juridiska hanteringen skulle vara rättssäker. Det har också skett olika

workshops i staden med chefer, medarbetare och brukarråd för att inhämta information. Parallellt med juridiken sker arbete kring arbetssätt och metoder, kommunikation och digitalisering. Förberedelser har skett i staden men också lokalt genom informationsspridande, deltagande i workshops och kick-offer.

Ytterligare en viktig del är deltagandet i NUSO – nationell uppföljning av socialtjänstens omställning – som innebär att det finns ett gediget forskningsunderlag för den fortsatta utvecklingen. Hittills har fokus legat på barn och unga där det nu finns ett forskningsmaterial att arbeta vidare med för att utveckla och förbättra det sociala arbetet på området. Under 2026 kommer motsvarande material tas fram inom områdena ekonomiskt bistånd, skadligt bruk och beroende, våld i nära relation, samt socialpsykiatri och LSS för barn och vuxna. På lite sikt står äldreomsorgen på tur.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Linda Lindblom
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Skrivelse Redovisning av arbetet med nya socialtjänstlagen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberson, stadsdelsdirektör	2026-01-12
Linda Lindblom, avdelningschef	2026-01-12